

Gäller för: Ortopedi

Innehållsansvar: Ida Franzén, (idafr5), Överläkare

Granskad av: Sinan Abdulla, (senab1), Överläkare

Godkänd av: Hans Svensson, (hansv16), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-11-18

Giltig till: 2027-11-18

Ledpunktion vid odling och analys av ledvätska

Förändringar sedan föregående version

Ny rutin med hopslagning av tidigare två rutiner.

Bakgrund och syfte

Ledpunktion utförs i syfte att diagnostisera eller behandla en sjuk led.

De flesta leder är relativt lättillgängliga för punktion och aspiration av ledvätska till analys, medan vi i vissa leder behöver ultraljuds eller radiologisk guidning för att med säkerhet få aspirat från leden.

Ledpunktion utförs och ordineras av läkare. Punktionen ska utföras med en sterilteknik. En infektion i en led kan vara svårbehandlad och ge upphov till allvarliga ledsador.

Genom samma kanyl som aspiration kan även injektion av läkemedel ske.

Att skapa säkerhet och kvalitet vid ledpunktion.

För att bekräfta eller utesluta en infektion vill vi ha ledvätska till både odling och analys. Detta dokument beskriver vilka remisser som behövs och vad de används till samt vilka rör som används för olika analyser.

Material

1. Underlägg
2. Sterilt tvättsätt
3. 1pkt stora sterila tork
4. Sterila dukar
5. Sterila handskar
6. Descutansvamp (4%)
7. Klorhexidinsprit 5mg/ml helst färgad
8. Spruta 20ml + 4 st rosa kanyler utan filter (1 för punktion och 3 för överföring till blododlingsflaskor och rör)
9. 2st odlingsflaskor, en aerob och en anaerob (grön + orange)
10. 2st EDTA-rör 4ml (lila/svart kork)
11. 2st Flourid-citrat rör (rosa kork)
12. 2st plaströr med konisk botten och gul kork, ”urinodlingsrör”
alternativt gult vacutainer
13. Plåster

Vid behov kan läkaren önska

Carbocain 1% utan adrenalin (oöppnad)

Depo-Medrol 40mg/ml alternativt Lederspan 20mg/ml

Odlingspinne (om man tömmer en led med lite ledvätska)

Utförande

Tvätta det aktuella området ca 30 cm i diameter med Descutan i tre minuter. Torka av med papper.

Tvätta med klorhexidinsprit 5mg/ml. Låt torka torrt.

Lägg sterila dukar runt och under leden.

Assistera läkaren vid bedövning och punktion.

Provtagning

Om blodsmittad patient, märk provrör och remiss med etikett för blodsmitta.

Ledvätska

Analyserna beställs i melior: - Ledv – Total

Bocka i ”filtrera enskilda analyser” sök på ”LED” – välj ”total” så grupperas analyserna:

2st EDTA-rör 4ml (lila/svart kork) dessa ska fyllas till 1/3-2/3 (därefter tar vacuumet slut)

1st för Led-alb

1st för Led-Kristaller, Led-LPK och Led-neutrofila

2st Flourid-citrat rör (rosa kork) dessa ska fyllas till den svarta markeringen 1/3

1st Led-glukos och Led-laktat (får ej skickas via rörpost) gå med omgående till labb, tillsammans med övriga prover från punktionen

1st p-glukos som tas strax före eller strax efter ledpunktionen

Odling

En aerob och en anaerob odlingsflaska. Viktigt att byta rosakanyl mellan flaskorna.

1st Odlingsremiss (gul) uppge mängd vätska (1-5ml), kliniskdata, provlokal, ev pågående antibiotikabehandling.

1st Odlingsremiss extra för ”urinodlingsröret” nr 1 ”utifall att”

1st allmänremiss för 16S rRNA ”urinodlingsrör” nr 2

Vid hjälp med provtagning, tex av radiologen med ultraljudsledd provtagning, skall samtliga remisser och rör med etiketter på plats, skickas med patienten till provtagningen.

Rören ska vändas omedelbart efter provtagningen och omgående levereras till klinisk kemi, OBS får ej sändas via rörpost!

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Ortopedi

Innehållsansvar: Ida Franzén, (idafr5), Överläkare

Granskad av: Sinan Abdulla, (senab1), Överläkare

Godkänd av: Hans Svensson, (hansv16), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10097-1869289359-262

Version: 1.0

Giltig från: 2025-11-18

Giltig till: 2027-11-18